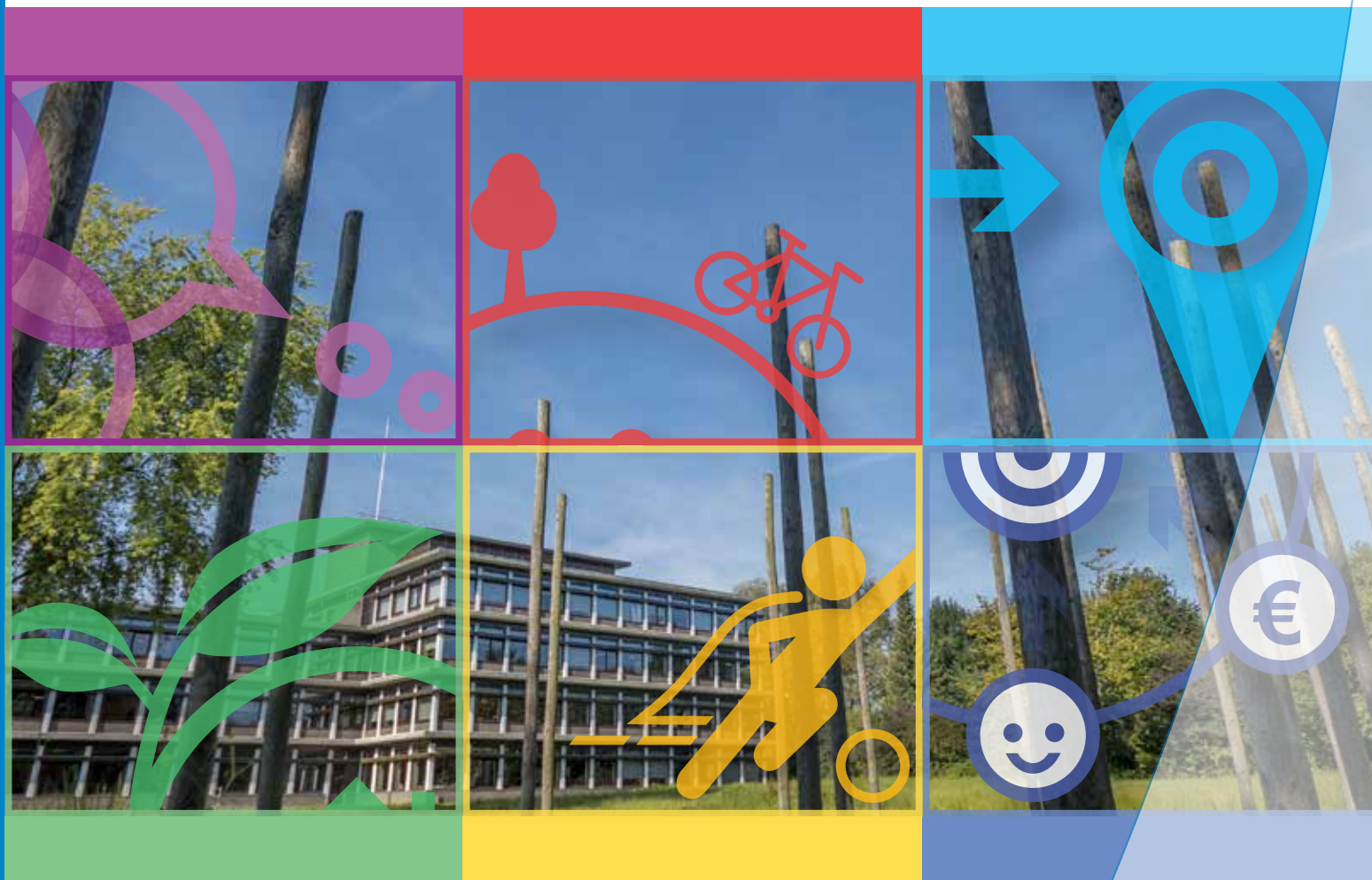

DYNAMISCH en

provincie **Drenthe**

ONDERNEMEND | 2015 – 2019 |

Nota van aanbieding bij de Begroting 2018

DYNAMISCH en ONDERNEMEND | 2015 – 2019 |

Nota van aanbieding bij de Begroting 2018

Inleiding

‘Doen zit in onze natuur’. Dat is het nieuwe motto dat we tijdens de Drentse Ambassade in Den Haag hebben gepresenteerd. Een motto dat uitdrukt dat we in Drenthe aanpakkers zijn, waarbij we op onze eigen Drentse manier samenwerken met oog en respect voor de schoonheid van onze provincie.

Het komend jaar staat voor ons letterlijk in het teken van doen. Nu we voor nagenoeg al onze opgaven samen met onze partners plannen hebben gemaakt en middelen beschikbaar hebben gesteld, komt het er op aan dat we die plannen ook realiseren. Zodat de effecten van onze ambities ook tastbaar worden voor de inwoners van Drenthe en bijdragen aan de kwaliteit van de Drentse samenleving.

Of het nu gaat om de realisatie van breedband in heel Drenthe, het optimaliseren van verbindingen, het beleven, benutten en beschermen van onze natuur, het faciliteren van innovaties, de herinrichting van binnensteden of het verder verduurzamen van de woningvoorraad. We gaan het samen doen in 2018.

In de voorjaarsnota 2017 hebben wij aangekondigd de ingezette lijn uit ons collegeakkoord te willen versterken met extra investeringen in het Vitaliteitsfonds Drentse vakantieparken, de Drentse Energie Organisatie, de Impuls Volkshuisvesting en het Herstructureringsfonds. Voor zover plannen daarvoor al zijn uitgewerkt en goedgekeurd door Provinciale Staten is de vertaling daarvan verwerkt in deze begroting.

In deze begroting ziet u dat we vooral verder werken aan onze ambities en het uitvoeren van

onze plannen. Dat betekent zeker niet dat wij onze ogen sluiten voor de ontwikkelingen die op ons afkomen. Vele externe ontwikkelingen (waaronder de Brexit) zullen gevolgen hebben voor de Europese middelen die na 2020 beschikbaar komen voor regionale economische ontwikkeling en landbouw.

In economisch opzicht gaat het gelukkig een stuk beter in Nederland en dus ook in Drenthe dan bij de start van deze collegeperiode. Maar dat geldt niet voor iedereen. Er is nog steeds armoede. We blijven daarom werken aan een samenleving waarin iedereen het beter krijgt. Ontwikkeling en behoud van werkgelegenheid, welzijn en welvaart blijft daarbij een belangrijk aandachtspunt.

De verdergaande robotisering en digitalisering van de samenleving zal grote impact hebben op de ontwikkeling van zorg, werk, de verspreiding van kennis en de bereikbaarheid van voorzieningen. Het Internet of Things, waarin apparaten via de digitale snelweg met elkaar communiceren, is geen sciencefiction meer, maar werkelijkheid die zich razendsnel over ons uitrolt. Dit alles leidt tot nieuwe maatschappelijke en ethische vraagstukken, maar biedt tegelijkertijd ook kansen voor het oplossen van bestaande knelpunten.

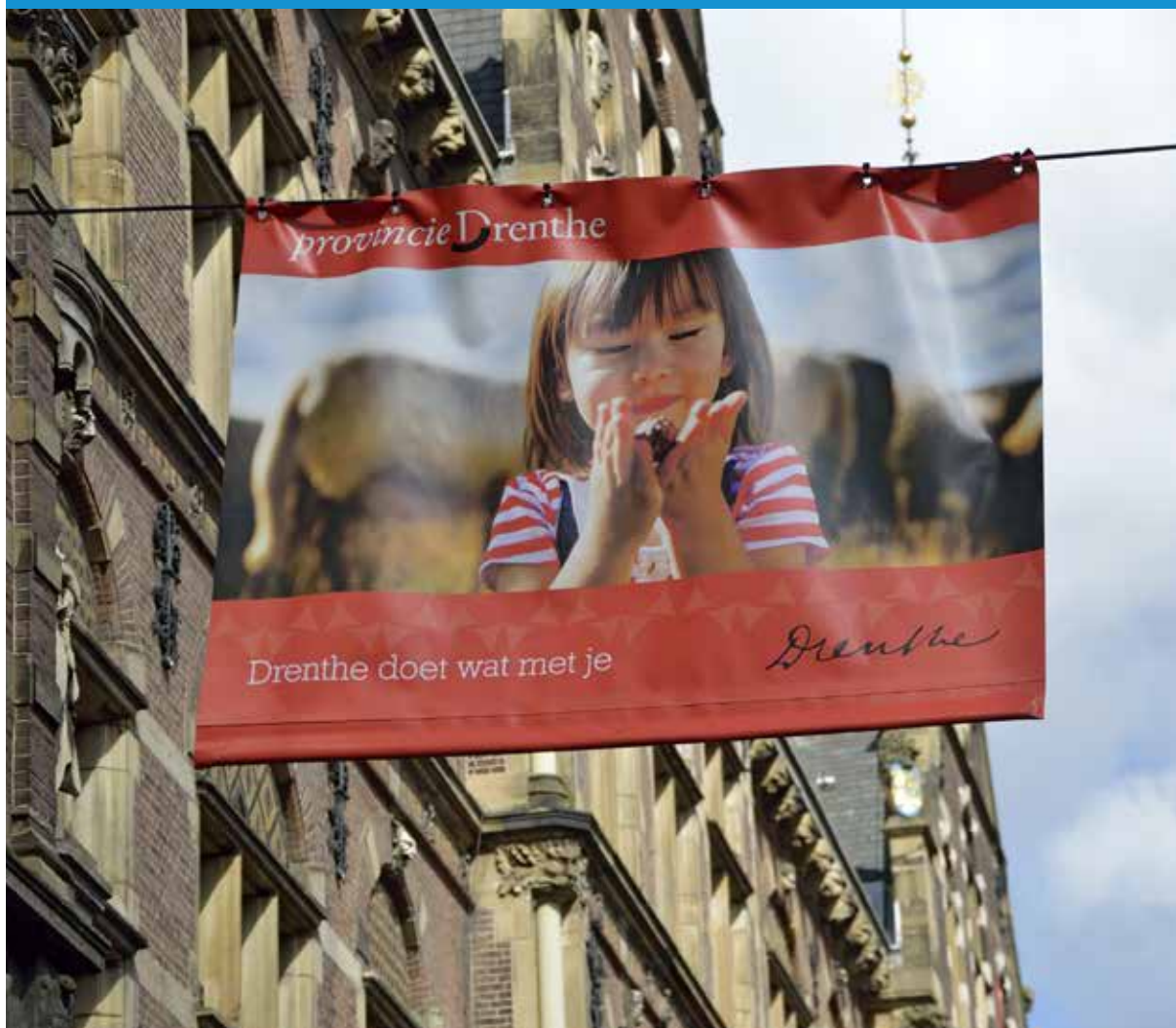
Natuurbeheer, verduurzaming en het vergroenen van de economie zijn in ons dagelijks handelen verankerd. De klimaatverandering heeft ook gevolgen voor Drenthe. Samen met de Drentse waterschappen en gemeenten gaan we in kaart brengen hoe we het hoofd kunnen bieden aan extreme omstandigheden. Waterbeheer speelt daarbij een belangrijke rol.

Samen met andere overheden en maatschappelijke instantie maken we het verschil in Drenthe. Een prachtige provincie die bruist van dynamiek en ondernemerszin, waar iedereen meetelt en mee kan doen. En waar sprake is van reuring en naoberschap. In een samenleving waarin we met trots kunnen zeggen: 'Doen zit in onze natuur!'

Investeringsagenda

Het motto “Doen zit in onze natuur” komt ook duidelijk terug in de manier waarop we in Drenthe met elkaar werken aan toekomstgerichte projecten in het kader van de Investeringsagenda. Als instrument geeft het ons de slagkracht om, veelal in samenwerking met gemeenten, zaken op te pakken die een extra stimulans goed kunnen gebruiken. Vanwege de cofinanciering die we eraan verbonden hebben, komt de rol van de provincie als aanjager goed tot zijn recht.

Onlangs hebben we in een statenbijeenkomst de resultaten van een tussentijdse evaluatie gedeeld. De belangrijkste conclusie is dat we, zowel financieel als inhoudelijk, goed op streek zijn.

We merken dat het voor onze partners, zoals gemeenten, soms lastig is om in hetzelfde tempo als de provincie mee te doen en financiering te regelen. Wel bemerken we veel waardering voor de investeringsagenda en we zien dat maatwerk vaak de manier is om de juiste zaken gezamenlijk op te pakken. In een aantal gevallen lopen we als provincie zover voorop dat we tegen belemmeringen aanlopen, waarvoor elders in het land nog geen oplossing is gevonden. Ook in die gevallen blijkt de aanjaagfunctie echter sterker dan de wet van de remmende voorsprong.

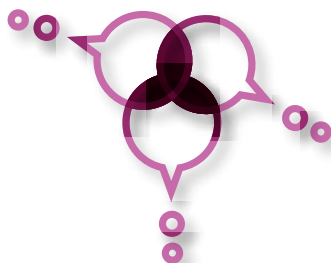
Een belangrijke opgave in de komende tijd is ook in de investeringsagenda het vertalen van denken naar doen. Daarbij hoort ook het inzichtelijk maken van de resultaten van de investeringen in bijvoorbeeld werkgelegenheid en leefbaarheid.

In de voorjaarsnota 2017 hebben wij aangekondigd de ingezette lijn uit ons collegeakkoord te willen versterken met extra investeringen in het Vitaliteitsfonds Drentse vakantieparken, de Drentse Energie Organisatie, de Impuls Volkshuisvesting en het Herstructureringsfonds. Het totaal beschikbare budget voor de Investeringsagenda is daarmee uitgekomen op 95,5 miljoen euro. Voor zover plannen zijn uitgewerkt en goedgekeurd door Provinciale Staten is de vertaling daarvan verwerkt in deze begroting. De uitbreiding van de oorspronkelijke investeringsagenda heeft er toe geleid dat we wat minder stringent vasthouden aan de einddatum van 2019 voor de realisatie van projecten.

Momenteel hebben we een nog onbenutte ruimte van ongeveer 1 miljoen euro. We stellen voor om deze vooralsnog niet in te vullen en bij de volgende Voorjaarsnota nader te bezien. Dat geeft ons ook ruimte om soepel te kunnen inspelen op plannen van het nieuwe kabinet.

Speerpunt **Samenwerkend Drenthe**

Samenwerkend
Drenthe

Topics in 2018-2020

- Nieuwe rondes werkbezoeken gemeenten en waterschappen
- Gezamenlijke ambities met onze partners realiseren
- Toekomstgerichte afspraken met Europa

Met een nieuw kabinet en vanaf volgend voorjaar nieuwe gemeenteraden ontstaan er naar verwachting nieuwe kansen en mogelijkheden waarop wij als provinciaal middenbestuur kunnen inspelen. We faciliteren andere overheden en maatschappelijke organisaties om concrete resultaten te bereiken.

Als voorzitter van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland willen we een impuls geven aan een hernieuwde samenwerking, passend bij de netwerksamenleving. Daarbij past ook de verdere uitbreiding van sub regionale samenwerkingsvormen, zoals de regio Zwolle, onze Duitslandagenda - in het bijzonder de relatie met Niedersachsen - en de uitvoering van een dynamische lobby top 10. In Europees verband zullen we nauwgezet de vinger aan de pols houden bij de onderhandelingen over de verdeling van budgetten waarop we aanspraak kunnen maken.

Doen
zit in onze natuur

"In de Health Hub houden we ons onder meer bezig met healthy ageing. Kennisinstituten en bedrijven werken hier samen aan innovatieve medische technologieën. De provincie Drenthe heeft een grote rol in de Health Hub als facilitator en als initiator."

*Jurryt Vellinga
Ondernemer in de
Health Hub in Roden*

Programma 1. Kwaliteit openbaar bestuur	2018	2019	2020	2021
Lasten	6.806.576	6.712.075	8.578.804	6.465.660
Baten	-19.640	-19.640	-19.640	-19.640
Totaal programma/speerpunt	6.786.936	6.692.435	8.559.164	6.446.020

Speerpunt Economisch Drenthe

Topics in 2018-2020

- Stimuleren innovatie en investeringen voor behoud werkgelegenheid
- Versterken groene economie met 'Roadmap Circulaire Economie'
- Impuls vrijetijdssector
- Fietsen op de VAM-berg

Met het doel voor ogen dat Drenthe in 2025 bruist van de energie en ondernemerszin voor economie, omgeving en samenleving, hebben we veel van de afspraken uit het collegeakkoord "Dynamisch en Ondernemend" de afgelopen twee jaar samen met onze partners omgezet in beleid en concrete maatregelen. En nu het economisch herstel daar steeds meer reden voor geeft, is de tijd rijp voor een stap voorwaarts.

In 2018 zullen we de eerste resultaten zien van de concrete maatregelen die we in de afgelopen anderhalf jaar namen na de vaststelling van de Economische Koers 2016-2019. Met een samenhangend, integraal en op maat gemaakt innovatie-instrumentarium ondersteunen we Drentse bedrijven bij het ontwikkelen en behouden van werkgelegenheid. Vooral investeringen in het breedbandnetwerk en het 'Internet of Things' hebben onze aandacht.

We verwachten de eerste concrete resultaten van het Noordelijke Innovatielab Circulaire Economie.

Doen
zit in onze natuur

"Ik droom van betekenisvolle doorbraken en concrete innovaties. Dat we start-ups voortbrengen en helpen groeien. Dat we het MKB kunnen helpen met innoveren. NICE wil een broedplaats zijn waar jong talent samen met de beroepspraktijk kan werken aan vraagstukken over circulaire economie."

Alex van Oost
Kwartiermaker NICE

We blijven ons bijvoorbeeld via het project Vierkant voor Werk ervoor inzetten dat zoveel mogelijk Drenten kunnen profiteren van de economische groei en de toename van de werkgelegenheid.

Met de uitvoering van het sectorplan 'Ruimte voor ontwikkeling in de vrijetijdssector' zullen we veel aandacht genereren met evenementen en zetten we in op een goede toeristische-recreatieve infrastructuur. In combinatie met een werkgelegenheidsimpuls in de sector richten we ons op een optimale fiets- en wandelbeleving, het vergroten van de zichtbaarheid van Drenthe en geven we ruimte aan ondernemerschap.

Voor de landbouw als economische pijler verwijzen wij naar speerpunt Energiek Drenthe.

Aandeel van het totaal

■ Lasten ■ Overige speerpunten

■ Baten ■ Overige

Programma 2. Regionale economie	2018	2019	2020	2021
Lasten	19.545.023	17.340.023	8.405.023	7.820.023
Baten	-32.200	-32.200	-32.200	-32.200
Totaal programma/speerpunt	19.512.823	17.307.823	8.372.823	7.787.823

Speerpunt **Bereikbaar Drenthe**

Bereikbaar
Drenthe

Topics in 2018-2020

- Onderzoek vervolg verdubbeling N34
- Mobiliteit en energie (transitiepaden)
- Gebiedsontwikkeling Groningen Airport Eelde

Optimale verbondenheid via lucht, weg, water, spoor en fietspaden is van groot belang. Slimme en duurzame mobiliteit en veiligheid staan daarbij voorop. We proberen onze koppositie als dé vijf sterren-fiets-provincie te behouden.

Bedrijfsleven en zorginstellingen betrekken we bij het zoeken naar mogelijkheden om bovenlokale voorzieningen bereikbaar te blijven houden voor inwoners van dunbevolkte gebieden en krimpgebieden.

We werken verder aan de verdubbeling van de N34-zuid en we zullen duidelijkheid geven over hoe we het traject Emmen-Groningen veiliger kunnen maken.

Om meer invulling te geven aan het verduurzamen van de mobiliteit haken we aan bij het transitiepad Mobiliteit en Energie van het Rijk. Duurzaamheid zal ook een nadrukkelijke rol krijgen in de aanbesteding voor de nieuwe OV-concessie in Groningen en Drenthe.

Doen
zit in onze natuur

"Machinefabriek Emmen heeft de eerste klapbrug van biocomposiet ter wereld gemaakt. Dit nieuwe bouw materiaal is uitgebreid onderzocht op treksterkte en doorbuiging. Je bevindt je op dat moment echt in het grijze gebied tussen innovatie en wet- en regelgeving. Dan is de samenwerking met andere partijen zoals de provincie zó belangrijk."

*Arnold Popken
Sales engineer (infra)
bij MF Emmen*

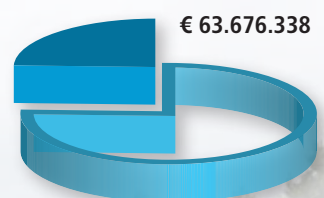

We werken aan een nieuw investeringsprogramma verkeer en vervoer. Dat doen we door samen met onze partners na te denken over toekomstbestendige inrichting van bereikbaarheid voor logistiek, distributie, zorg, openbaar vervoer en verkeersveiligheid. We investeren in Groningen Airport Eelde (GAE) als toegangspoort van het Noorden en zetten in op versterking van de omgeving rond GAE.

Wij werken aan een spoorverbinding Emmen-Rheine, om personenvervoer mogelijk te maken.

Aandeel van het totaal

■ Lasten ■ Overige
speerpunten

■ Baten ■ Overige

Programma 3. Regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer	2018	2019	2020	2021
Lasten	63.676.338	61.860.458	56.336.490	56.001.438
Baten	-9.136.750	-12.084.250	-5.218.932	-5.184.403
Totaal programma/speerpunt	54.539.588	49.776.208	51.117.558	50.817.035

Speerpunt **Ruimtelijk Drenthe**

Topics in 2018-2020

- Stimuleringslening verwijdering asbestdaken
- Congres op Wereld Water Dag
- Realisatie energieneutrale woningen

Met het Binnenstadsfonds en het Herstructureringsfonds pakken we leegstand en herontwikkeling aan voor een leefbaar Drenthe. We hebben de ambitie om met onze provinciale bijdrage in het komend jaar voor tenminste zes herbestemmingslocaties een nieuwe invulling mogelijk te maken.

Het komend jaar zullen we de gereviseerde omgevingsvisie vaststellen, de Retailagenda uitvoeren en de regionale woningbouw-opgave actualiseren. Met de impuls Volkshuisvesting faciliteren we gemeenten om de kwaliteit van hun woningvoorraad te verbeteren.

We liggen op koers om te voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water.

In samenwerking met waterschappen kennen we subsidies toe voor het tegengaan van erfafspoeling in het kader van het Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer.

Met gemeenten en waterschappen gaan we in gesprek over de gevolgen van klimaatverandering.

Doen
zit in onze natuur

"Met zonnepanelen voegen we waarde toe aan een al bestaande plaats, zoals het dak van de parkeerplaats bij het TT circuit. Nederland wil in 2020 14% duurzame energie produceren. Dat is nu nog maar 6%. Het is daarom belangrijk dat de provincie Drenthe dit soort projecten hoog op de agenda heeft staan."

*Bert Hendriks
Commercieel directeur
Groenleven*

Door in te haken op de vijf sporen vanuit het Rijk verbreden wij de inzet op onze energieagenda. Met de uitvoering van het actieplan Energieneutraal Wonen willen we het voor de Drentse huishoudens mogelijk maken om te leven zonder energierekening. We zien dat de financiële instrumenten van de Drentse Energie Organisatie goed benut worden en we willen daarvoor extra middelen beschikbaar stellen. Bij onze grotere rol in de advisering van de Minister van Economische Zaken over mijnbouw en gaswinning geven we prioriteit aan veiligheid en rechtsgelijkheid.

Aandeel van het totaal

■ Lasten ■ Overige speerpunten

■ Baten ■ Overige

Programma 4. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling & waterbeheer	2018	2019	2020	2021
Lasten	9.439.739	6.739.431	2.710.418	2.710.418
Baten	-710.000	-710.000	-710.000	-710.000
Totaal programma	8.729.739	6.029.431	2.000.418	2.000.418
Programma 5. Milieu, Energie & Bodem				
Lasten	11.998.984	10.552.679	6.867.560	4.789.994
Baten	-526.345	-526.345	-526.345	-526.345
Totaal programma	11.472.639	10.026.334	6.341.215	4.263.649
Totaal lasten	21.438.723	17.292.110	9.577.978	7.500.412
Totaal baten	-1.236.345	-1.236.345	-1.236.345	-1.236.345
Totaal speerpunt	20.202.378	16.055.765	8.341.633	6.264.067

Speerpunt **Energiek Drenthe**

Topics in 2018-2020

- Natuurbeheer via nieuwe schaapskooien Ruinen en Bargerveen
- Tweede uitvoeringsprogramma Vitaal Platteland
- 200-jarig bestaan Maatschappij van Weldadigheid
- Opening vernieuwde Hunebedcentrum
- Uitvoeringsagenda Krimp en Leefbaarheid 2018

Met het programma Natuurlijk Platteland zetten we in op sterke koppelingen tussen beleven, benutten en beschermen van de natuur. En met de kavelruil in het kader van dit programma en extra middelen voor agrarisch natuurbeheer versterken we ook de landbouwsector. Met het Programma Toekomstgerichte Landbouw en de gezamenlijke Noord Nederlandse AgroAgenda brengen we verbindingen tot stand en stimuleren we agrarische ondernemers om te innoveren, te moderniseren en te verduurzamen.

Als uitvoering van de motie Boerenlandvlinders maken we een gezamenlijk plan van aanpak waarin ook een nadrukkelijke rol is voor agrarisch natuurbeheer.

Binnen het samenwerkingsverband voor krimpregio's, trekken we op naar het Rijk om meer aandacht en slagkracht te genereren voor de aanpak van krimp in Zuidoost-Drenthe. De provincie Drenthe sluit zich als zesde provincie aan bij de vijf Nederlandse krimpprovincies en de aanpak 'Nederland in Balans'. Met de extra middelen uit de Voorjaarsnota 2017 gaan we het programma Vitaal Platteland verder uitvoeren en integreren met de aanpak krimp (Nederland in Balans).

Doen
zit in onze natuur

"Bij kringlooplandbouw staat de bodem centraal. Een gezonde bodem zorgt voor gezonde voeding, een gezonde koe en goede mest. Deze mest zorgt weer voor een optimale bodem. De bodem gaat zo langer mee en de veestapel ook. Zo produceren we op een duurzame manier melk."

*Bouke Meijer en Roy Meijer
Melkvee- en educatiebedrijf
Familie Meijer Witteveen*

Wij verwachten eerste resultaten van het onderzoek naar over-erfbare armoede in de Drents-Groningse Veenkoloniën. Het Trendbureau is gestart. In 2018 verwachten wij de eerste (onderzoeks)resultaten.

Met alle gemeenten hebben we cultuurconvenanten en we stellen als extra impuls middelen ter beschikking om cultuur in de gemeente te versterken. Wij zetten extra in op instandhouding van de voorzieningen en functies van de bibliotheken.

Na het succes van het Pauperparadijs dragen wij bij aan de ontwikkeling van nieuwe culturele publiekstrekkingen.

In 2018 valt het internationale besluit over de toekenning van de UNESCO-werelderfgoedstatus aan de Koloniën van Weldadigheid.

Cultuurhistorie maken we voor iedereen beter zichtbaar met de oprichting van archeologische beleefpunten in alle gemeenten.

Aandeel van het totaal

■ Lasten ■ Overige speerpunten

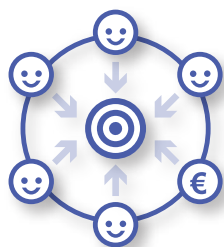

■ Lasten ■ Overige speerpunten

Programma 6. Cultuur	2018	2019	2020	2021
Lasten	18.742.805	17.608.197	16.833.585	16.157.830
Baten	-1.335.180	-1.348.532	-1.348.532	-1.362.017
Totaal programma	17.407.625	16.259.665	15.485.053	14.795.813
Programma 7. Dynamiek in leefomgeving				
Lasten	74.201.328	74.027.397	58.867.397	56.076.710
Baten	-8.328.260	-8.765.789	-5.593.685	-2.187.054
Totaal programma	65.873.068	65.261.608	53.273.712	53.889.656
Totaal lasten	92.944.133	91.635.594	75.700.982	72.234.540
Totaal baten	-9.663.440	-10.114.321	-6.942.217	-3.549.071
Totaal speerpunt	83.280.693	81.521.273	68.758.765	68.685.469

Speerpunt **Financiën en organisatie**

**Financiën en
organisatie**

Topics in 2018-2020

- Doen zit in onze natuur
- Invoering nieuwe cao
- Implementatie Generatiepact

Onze gezonde financiële positie stelt ons in staat om onze plannen en ambities uit het collegeakkoord en de extra impuls uit de Voorjaarsnota 2017 te realiseren. Het maatschappelijk rendement voor Drenthe, staat daarbij voorop. Daarmee bedoelen we dat we de kwaliteit van de Drentse samenleving willen verbeteren in een goede balans tussen welzijn en welvaart.

We hebben enige financiële ruimte overgehouden om te anticiperen op ontwikkelingen naar aanleiding van het nieuwe regeerakkoord.

We investeren in verdere professionalisering van onze dienstverlening, ook naar organisaties waarmee we samenwerkingsafspraken hebben. In dat verband maakt onze organisatie een ontwikkeling door naar een opgavegestuurde adaptieve netwerkorganisatie. Onze opgaven bepalen ook beschikbaarheid van mensen en middelen.

Om de loonsom omlaag te brengen zullen er keuzes gemaakt moeten worden.

Strategische personeelsplanning zal ons helpen om de juiste mensen op de juiste plek te krijgen.

We blijven werken aan verjonging van de organisatie met trajecten in het kader van ‘groen voor grijs’, ons Drentalenten-traineeprogramma en het generatiepact.

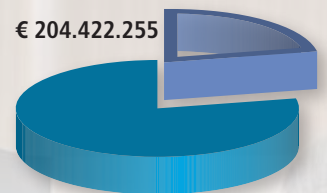
De nieuwe provincie cao 2017 – 2018 biedt kansen voor realisatie van onze organisatiedoelen op personeelsvlak. Deze cao richt zich in sterke mate op de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers in de breedste zin van het woord. Dit wordt eens te meer belangrijk, nu de ambtenarenstatus wordt aangepast.

Aandeel van het totaal

■ Lasten ■ Overige speerpunten

■ Baten ■ Overige

Programma 8. Middelen	2018	2019	2020	2021
Lasten	57.319.883	54.662.327	54.083.499	64.722.799
Baten	-204.422.255	-208.031.640	-209.684.216	-212.638.497
Totaal programma/speerpunt	-147.102.372	-153.369.313	-155.600.717	-147.915.698

Financieel Meerjarenperspectief

Op 7 juni 2017 hebben Provinciale Staten van Drenthe de Voorjaarsnota 2017 vastgesteld. De vastgestelde voorjaarsnota is in deze begrotingswijziging technisch verwerkt in de actuele Begroting 2017 en latere boekjaren. Het financieel perspectief is bijgewerkt aan de hand van de gemaakte beleidskeuzes en ontwikkelingen aan de inkomstenkant, met name rond de algemene uitkering uit het provinciefonds en de opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Inmiddels is meer bekend geworden over de effecten van de ontwikkelingen rond het provinciefonds en de effecten van de nieuwe cao voor provincieambtenaren. Inmiddels zijn de voorlopige cijfers m.b.t. de gevolgen voor de vrije bestedings-

ruimte nader bestudeerd, geanalyseerd en verwerkt. Vervolgens zijn de autonome ontwikkelingen in kaart gebracht die na de Voorjaarsnota 2017 nog van invloed zijn op de vrije bestedingsruimte voor de Begroting 2018.

Al deze aspecten zijn nog meegenomen in de onderstaande berekening van de vrije bestedingsruimte als startpunt voor de Begroting 2018. Dit alles leidt tot onderstaand geactualiseerd overzicht met betrekking tot de vrije bestedingsruimte, met de vrije bestedingsruimte na verwerking van de Voorjaarsnota 2017 en een nadere specificatie daarvan met de verwerking van de autonome ontwikkelingen.

Tabel 1

	2017	2018	2019	2020	2021
Vrije bestedingsruimte (3e Bestuursrapportage 2016)	1.070.225	1.087.377	1.046.155	24.889.688	31.811.468
1e berap 2017	-672.283	-344.100	-350.342	-382.348	-481.518
Startpositie vrije bestedingsruimte Voorjaarsnota 2017	397.942	743.277	695.813	24.507.340	31.329.950
Voorjaarsnota financieringsreserve		4.000.000	4.000.000	-13.000.000	-8.500.000
Voorjaarsnota autonome ontwikkelingen	-874.000	-1.294.000	-1.588.000	-1.944.000	-2.106.000
Voorjaarsnota intensivering	0	-2.322.500	-2.672.500	-1.985.000	-2.260.000
Vrije bestedingsruimte na Voorjaarsnota 2017	-476.058	1.126.777	435.313	7.578.340	18.463.950
Memo 6-6-2017 uitgangspositie begroting 2018	743.606	-1.096.005	-729.989	-2.621.161	-3.178.730
Vrije bestedingsruimte volgens memo 6-6-2017	267.548	30.772	-294.676	4.957.179	15.285.220
Afwijking lonen t.o.v. memo	8.000	-525.000	-513.000	-432.000	-432.000
Afwijking provinciefonds t.o.v. memo	-1.100.716	1.100.000	0	0	0
Def. vrije bestedingsruimte nav. voorjaarsnota 2017	-825.168	605.772	-807.676	4.525.179	14.853.220
autonome ontwikkelingen Begroting 2018					
Kapitaallasten	0	1.320.163	1.171.012	194.055	-315.940
Rente	0	-50.747	-49.305	-48.831	-127.065
Indexering	0	158.027	152.162	140.104	108.675
IBOI	0	99.967	115.360	89.714	89.156
Totaal	-825.168	2.133.182	581.553	4.900.221	14.608.046

De autonome ontwikkelingen betreffen een herberekening van de kapitaallasten van onze investeringen en de doorwerking van macro-economische ontwikkelingen op de rente, de indexering van onze subsidiebudgetten en de IBOI.

De nieuwe berekening van de vrij besteedbare ruimte kan nog worden uitgesplitst naar de vrije ruimte voor het huidige en het volgende College. Dat geeft het volgende beeld:

Tabel 2

	2017	2018	2019	2020	2021
Vrije bestedingsruimte	-825.168	2.133.179	581.553	-3.584.779	6.123.046
Ruimte volgend College	0	0	0	8.485.000	8.485.000
	-825.168	2.133.179	581.553	4.900.221	14.608.046

Bij het financieel perspectief moeten de volgende kanttekeningen worden geplaatst:

- De effecten van de 2e Bestuursrapportage 2017 zijn nog niet verwerkt.
- De bestedingsruimte in de tabel is vrijwel volledig incidenteel van aard. Na verwerking van de Voorjaarsnota 2017 is de vrije ruimte voor structurele uitgaven op de korte termijn beperkt.
- Structureel is voor de resterende jaren van deze collegeperiode (2018 en 2019) nog ca. € 500.000,-- aan vrij besteedbare ruimte.

Resultaat 2e Bestuursrapportage 2017

Aanvullend op de “eindstand” van de Begroting 2018 geven we hier de doorwerking weer van de 2e Bestuursrapportage 2017. Het resultaat van de 2e Bestuursrapportage bedraagt € 502.542,-- positief in 2017, doorlopend naar een voordeel van € 66.363,-- in 2021. Het grootste aandeel in het voordeel van 2017 is het voordeel op de bodemsanering van € 550.000,--.

Het resultaat wordt overeenkomstig de financiële strategie verrekend met de vrije bestedingsruimte. Het geactualiseerde financieel perspectief is in onderstaande tabel weergegeven. Voor het schetsen van het financieel perspectief zijn de startpunten de Voorjaarsnota 2017 en de primaire Begroting 2018.

Tabel 3

Vrije bestedingsruimte	2017	2018	2019	2020	2021
Uitgangspositie	-825.168	2.133.179	581.553	4.900.221	14.608.046
Resultaat 2e Bestuursrapportage	502.542	-272.007	-270.683	-313.386	66.363
Totaal na 2e Bestuursrapportage	-322.626	1.861.172	310.870	4.586.835	14.674.409

Effect septembercirculaire provinciefonds 2017

Inmiddels is de septembercirculaire provinciefonds 2017 verschenen. Een vergelijking voor de korte termijn op basis van vergelijking van de mei- en

de septembercirculaire levert dit beeld op voor de algemene uitkering:

Tabel 4

	2017	2018	2019	2020	2021
Meicirculaire 2017	138.773.474	131.136.628	135.679.079	139.413.951	142.746.624
Septembercirculaire 2017	138.703.451	132.726.595	136.782.567	140.730.973	144.258.710
Totaal	-70.023	1.589.967	1.103.488	1.317.022	1.512.086
Oormerking i.v.m. middelen Natuur	-1.052.962	-1.052.962	-1.052.962	-1.052.962	-1.052.962
Totaal effect	-1.122.985	537.005	50.526	264.060	459.124

Tabel 5

	2017	2018	2019	2020	2021
Bestedingsruimte					
Startpositie na 2e Bestuursrapportage 2017	-322.626	1.861.172	310.870	4.586.853	14.674.409
Effect septembercirculaire provinciefonds 2017	-1.122.985	537.005	50.526	264.060	459.124
Dekking risico financiering DEO	0	-1.000.000	0	0	0
Nieuwe raming	-1.445.611	1.398.177	361.396	4.850.913	15.133.533

In de algemene uitkering over 2017 is voor Drenthe een bedrag van in totaal € 1.052.962,-- opgenomen voor de middelen ten behoeve van de uitvoering van agrarisch natuurbeheer en van natuurbeheer door de kleine natuurbeheerders.

Het gaat hier om structurele middelen, die als onderdeel van de algemene uitkering verstrekt worden.

Toevoeging van dat bedrag aan de middelen voor Natuur, levert samen met een algemeen nadeel per saldo een nadeel voor de vrije ruimte in 2017 op van ca. € 1.122.985,--.

Voor 2018 geeft de circulaire een stijging van de algemene uitkering aan. Deze zwakt op basis van

de accessontwikkeling met ingang van 2019 weer enigszins af.

Dit maakt dat het (extra) voordeel in 2018 niet zonder meer als structureel beschouwd mag worden. Bovendien is het beeld zeer onzeker, omdat een en ander sterk afhankelijk is van de plannen van een nieuw kabinet.

In de Begroting 2018 geven wij aan, dat wij voornemens zijn aan Provinciale Staten een voorstel te doen, ten laste van de vrije bestedingsruimte in 2018 een storting van € 1 miljoen in de Risicoreserve revolverend financieren te doen, in verband met een aanvullende lening van € 10 miljoen aan de Drentse Energieorganisatie. Het effect daarvan op de vrije ruimte is in bovenstaande tabel zichtbaar gemaakt.

Financiële strategie

Op basis van het huidige meerjarenperspectief zijn wij positief over de financiële ruimte die wij hebben om onze ambities waar te maken. We blijven wel behoedzaam omdat we voor onze inkomsten in hoge mate afhankelijk zijn en blijven van wat op landelijk niveau wordt besloten.

Een belangrijk onderdeel van onze financiële strategie bestaat uit het instrument revolverend financieren. Uit een recent onderzoek naar de Investeringsagenda is geconcludeerd, dat er nog in beperkte mate sprake is van inzet op revolverend financieren. De meer traditionele rol van subsidie heeft de overhand. Wij beschikken nog

niet over gegevens over de mate waarin revolverend financieren ook daadwerkelijk leidt tot de mogelijkheid van het opnieuw inzetten van middelen. Daarvoor is de looptijd van de huidige revolverende financieringen nog te kort.

Bij de beantwoording van Statenvragen naar aanleiding van de Jaarstukken 2016 hebben wij u toegezegd een overzicht van lopende revolverende financieringen regelmatig op te nemen in de documenten voor planning en control, met het doel u te informeren. Een dergelijk overzicht is in de Begroting 2018 opgenomen in de paragraaf financiering. Wij verwijzen hier naar deze paragraaf.

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Drenthe
Fotografie o.a. van Harry Cock, M.J. de Jong

FPB17090602

